

• • • • • Het ministerie van EL&I besloot begin dit jaar samen met de relevante Nederlandse brancheorganisaties een marktstudie te laten uitvoeren naar de ontwikkelingen in de Oekraïense bakkerijsector. Deze is flink in beweging en creëert volop kansen en mogelijkheden voor Nederlandse bedrijven. Een aantal hiervan is al vrij actief in Oekraïne. Grotere beursdeelname vanuit Nederland en gezamenlijk optrekken kan leiden tot een groter Nederlands marktaandeel. Een handelsmissie wordt voorbereid.

Cruciale rol van supermarkten

De Oekraïense bakkerijsector

Ten tijde van de Sovjet-Unie bouwde de bakkerijsector in Oekraïne een goede naam op. Binnen de USSR werden de Oekraïense bakkerijen zelfs als voorbeeld genomen. Vanaf de jaren dertig werden zeer grote bakkerij-agglomeraten (integraties) opgezet, met als doel de groeiende bevolking in de steden van een stabiele en voldoende aanvoer van brood te voorzien.

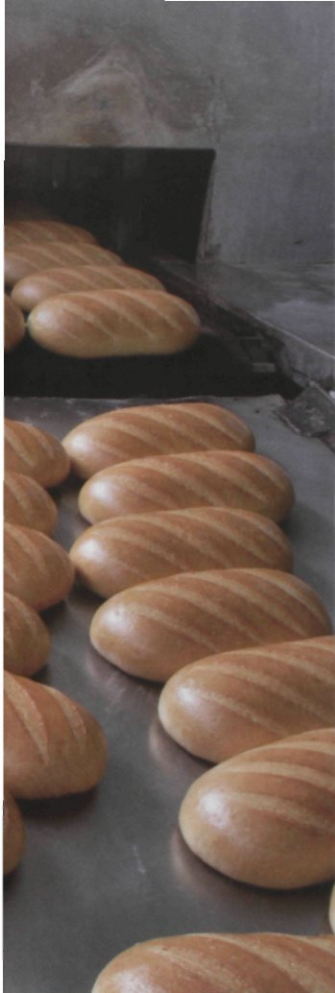
De productiecapaciteit van deze bedrijven bedroeg soms meer dan 75 ton brood per uur. Na de onafhankelijkheid van Oekraïne begin jaren negentig veranderde de structuur en werden de zeer grote integraties opgesplitst in grote en middelgrote zelfstandige bakkerijen, die naast brood ook banket en suikerwerk gingen produceren. De productiecapaciteit van deze bedrijven varieerde in die periode tussen de 40 en 135 ton per dag. Tegenwoordig telt de Oekraïense bakkerijsector ruim 1700 geregistreerde bedrijven, waarvan 80% grote en middelgrote ondernemingen c.q. integraties en 20% kleine bakkerijen. Deze laatste groep is de afgelopen jaren sterk gegroeid en levert voornamelijk aan regionale open markten of heeft een eigen productie- en/of verkoopfaciliteit binnen een supermarktketen.

De zes grootste bakkerijen, te weten JSC Khlib Kiev, JSC Donbass Khlib, JSC Holding TiC, Khlibpromr, JSC Ukrzernoprom en Hlibni Investysii, nemen circa 40% van de Oekraïense productie voor hun rekening. Het zo geheten 'budgetbrood', waarvan de prijs wordt gereguleerd door de overheid, maakt ongeveer 75% van de totale broodproductie van 1,7 miljoen ton uit. Het percentage voor het meer luxe en exclusieve segment brood bedraagt acht. Bijna de helft daarvan (drie procent) valt in de categorie 'gezond brood'.

Kiosken versus supermarkten

Oekraïne kent vanouds een echte broodcultuur. Volgens de Oekraïense brancheorganisatie voor de bakkerijindustrie werd in 2010 per hoofd van de bevolking 116 kg bakkerijproducten geconsumeerd, waarvan 86 kg brood. In datzelfde jaar werd gemiddeld 39% van de bakkerijproducten verkocht op open markten en kiosken, gevolgd door 36% in supermarkten en 20% via kruidenierszaken.

De grote bakkerijen hebben hun eigen netwerk en verkopen hun producten veelal via kiosken. Overigens verschilt dit wel per regio. In het zuiden (Odessa) en oosten (Kharkiv)

.....
 Links: de witte baton is populair in Oekraïne.
 Rechts: De vraag naar moderne energiezuinige bakkerijtechnologie groeit.

beschikken de meeste bakkerijen over eigen kiosken; soms meer dan 100. In de hoofdstad Kiev daarentegen wordt het overgrote deel van de bakkerijproducten via de supermarktketens verkocht.

De verwachting is dat het aandeel producten dat door de supermarkten wordt verkocht de komende jaren aanzienlijk zal toenemen. Zo werden in 2010 in Oekraïne ruim zestig nieuwe supermarktlocaties geopend. Door de opkomst van het aantal supermarkten zal ook het aandeel verpakt brood sterk gaan groeien.

Het aandeel verpakt brood zal sterk groeien

In Kiev is het aandeel verpakt brood in supermarkten al 80%. Een andere trend die te bespeuren valt, is de stijgende verkoop van halffabricaten en bevroren deegproducten aan met name de horeca. Het Europese voetbalevenement Euro-2012 zal deze ontwikkeling nog eens extra doen versnellen.

Marktkansen

De omzetwaarde in de Oekraïense bakkerijsector steeg in 2010 met 15%. Deze stijging was vooral te danken aan de positieve ontwikkeling in het duurdere segment van bakkerijproducten. Buitenlandse toeleveranciers van moderne technologie en kennis, waaronder

SWOT-analyse bakkerijsector Oekraïne

Sterke aspecten:

- Markt van ruim 45 miljoen consumenten met traditie in bakkerijproducten
- De omzetwaarde in de Oekraïense bakkerijsector is groeiende
- Oekraïense consument staat open voor nieuwe en exclusieve bakkerijproducten
- Oekraïne is rijk aan basisgrondstoffen (granen, suiker, e.d.) voor de bakkerijindustrie

Zwakke aspecten:

- Matige kredietverlening en hoge rentetarieven vormen een dilemma voor investeringen
- Gebrek aan kennis over moderne technologie bij de leiding en experts van bakkerijen
- Inefficiënte benutting van (automatisering)apparatuur in de bakkerijsector
- Overheidsbemoeienis bij de prijszetting van brood

Kansen:

- Opkomende supermarktketens en horeca (Euro-2012) stimuleren vraag naar bakkerijproducten
- Kostprijs van brood en andere bakkerijproducten is beduidend lager dan in de EU
- Groeiende vraag naar verpakte en meer toegevoegde waarde producten en halffabricaten
- Groei in productie van en handel in (gemengde) ingrediënten, additieven en bevroren deegproducten

Bedreigingen:

- Niet-transparante regelgeving van de overheid
- Soms langdurige procedures rond invoer en het verkrijgen van vergunningen
- Mogelijke devaluatie van de Oekraïense munt en de gevolgen daarvan voor de invoer(waarde)
- Instabiele ontwikkeling van het banksysteem en daarmee de financiering van nieuwe investeringen

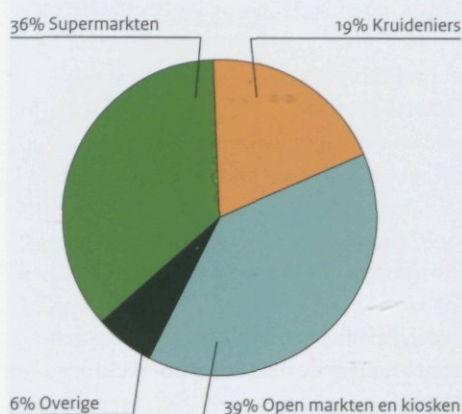

Links: taartproductie in Oekraïne.

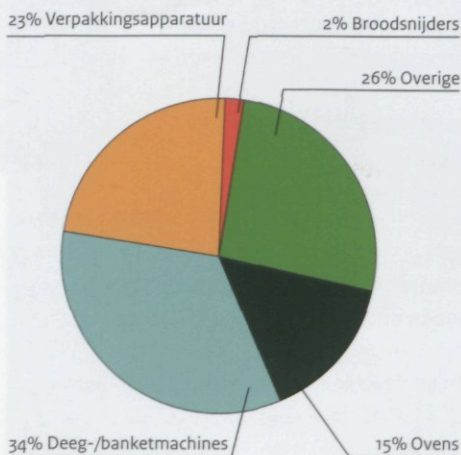
Onder: broodkiosk in Odessa van de keten Odessky Karavai.

Verdeling distributie bakkerijproducten in Oekraïne in 2010

Verdeling Oekraïense import bakkerij-technologie in 2010 (in %)

bron: Landbouwfdeling Kiev.

Gostol, Fritsch, Diosna, Glimek, Pavailier, Hartmann, Kong en Tromp zijn al enige tijd actief in Oekraïne en zien er veel mogelijkheden.

Zo steeg de Oekraïense invoer van machines en apparatuur voor de bakkerijindustrie in 2010 met maar liefst 32%. De Oekraïense bakkerijindustrie geeft de voorkeur aan West-Europese technologie, omdat ze die betrouwbaarder en efficiënter vindt. Naast technologie zijn er voor Nederlandse bedrijven in Oekraïne kansen voor het leveren van onder andere (gemengde) ingrediënten, additieven, luxe verpakkingen, halffabricaten, bevroren deegproducten, exclusieve bakkerijproducten (smaak, gezondheid) en diensten.

Seminar en handelsmissie

Het ministerie EL&I en de brancheorganisaties zijn voornemens in het najaar in Nederland een seminar te organiseren over de Oekraïense bakkerijsector. Tijdens dit seminar worden de belangrijkste bevindingen en conclusies van de marktstudie gepresenteerd. Ook zullen vertegenwoordigers van twee Nederlandse bedrijven, die al jaren actief zijn in de Oekraïense bakkerijsector, een presentatie geven over hun ervaringen. Tevens zal tijdens het seminar worden gerefereerd aan de voor april 2012 geplande handelsmissie naar Oekraïne. Deze is bedoeld

voor Nederlandse bedrijven uit de bakkerijsector die zich (willen gaan) richten op dit Oost-Europese land. De missie zal gecombineerd worden met onder andere een bezoek aan de FoodExpo-beurs in Kiev en matchmaking met potentiële Oekraïense zakenpartners.

Voor meer informatie over de marktstudie en het seminar kunt u contact opnemen met mevrouw Tjitske Bolt, ministerie EL&I, 070 - 378 47 43 of e-mail t.r.bolt@minlnv.nl, of met Landbouwwaad Meeuwes Brouwer in Kiev, +380 44 490 82 23 of e-mail kie-lnv@minbuza.nl. Voor meer informatie over de handelsmissie kunt u contact opnemen met de heer Joost van Dam van de Nederlandse Export Combinatie, 033 - 433 01 31 of e-mail info@nec.nl.

Meeuwes Brouwer, Landbouwwaad Kiev.